

14. KDY A JAK SE MÁM ZPOVÍDAT?

Co je to svátostná zpověď?

Svátostná zpověď (svátost pokání nebo smíření) je slavením milosrdné lásky Boží, která nám dává odpuštění našich hříchů skrze Krista mrtvého a vzkříšeného, který nás prostřednictvím služby církve smiřuje s Bohem a s bratry.

Vyzpovídat se tedy znamená:

- zapslouchat se do Božího slova a uznat vlastní hřích,
- oslavovat milosrdnou lásku Boha Otce, který:
  - odpouští naše hříchy a smývá nám je krví svého Syna;
  - sděluje nám svůj samotný Božský život (svátostnou milost);
  - smiřuje nás se sebou a mezi sebou a obnovuje naše pouto všeobecného bratrství;
  - přijímá a oplodňuje naše osobní úsilí o stálé obrácení, které bylo zahájené křtem a je živené přijímáním Eucharistie;
  - otevírá naše zkroušené srdce vanutí Ducha Svatého, který vede ke spravedlnosti, lásce, svobodě, životu a radosti.

Kdo ustanovil takovou svátost?

Ustanovil ji Ježíš Kristus, když se večer o Velikonocích ukázal svým apoštolům, řekl jim: „Přijměte Ducha Svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou“ (Jan 20,22-23).

Proč je potřeba se zpovídat?

Protože každý křesťan po křtu páchá hříchy.

A kdo říká, že je bez hříchu?

Ten je buď lhářem nebo je slepcem. „Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není“ (1 Jan 1,8).

Kdy pácháme hřích?

- Když neposloucháme Boha, jeho lásku, jeho zákon, který nám byl dán skrze Krista, aby nám ukázal dobrou a správnou cestu směrem k našemu plnému štěstí a dokonalému uskutečnění naší bytosti: ke svatosti. „...spáchal jsem, co je zlé v Tvých očích“ (Žalm 51,6).
- Zvláště ve světle Krista si uvědomíme vlastní hřích. Je to vskutku Kristus, který svým slovem a svou smrtí a vzkříšením plně odhaluje člověku vlastní hřích a jeho vážnost.

V jakém smyslu hřích uráží Boha?

- Hřích uráží Boha tím, že:
  - zraňuje nebo ničí člověka, kterého Bůh stvořil a kterého miluje;
  - rozštěpuje nebo láme dialog Boha s člověkem;
  - odmítá jeho Slovo (zákon, nauky...), které je opravdovým dobrem člověka;
  - uráží Boha ne tolik v jeho cti, jako v jeho lásce.
- Hřích je především příčinou smrti Krista, milovaného Otcova Syna.

Jsou všechny hříchy stejné?

Určitě ne. Hříchy jsou různé, můžeme je rozlišit z hlediska závažnosti a druhu.

- Pokud jde o závažnost, jsou hříchy smrtelné a všední neboli lehké.
- Pokud jde o druhy, jsou hříchy:

- myšlením, slovem, činem, opomenutím,
- proti Bohu, bližnímu, nám samotným, stvoření.

Kdy jde o smrtelný hřích?

Smrtelný hřích je skutek, který je ve vážném protikladu k Božímu zákonu. Je vždy páčán s plným vědomím a s plně svobodným souhlasem. Důsledkem smrtelného hřích je ztráta lásky a posvěcující milosti. Je roztrženo pouto mezi člověkem a Bohem. Aby byl spáchán smrtelný hřích, musí být zároveň splněny tři podmínky:

- závažná látka,
- plná pozornost (plné vědomí - uvědomění si),
- rozvážený (uvážený, plný) souhlas a tedy dobrovolný.

Člověk se dopouští smrtelného hřích, když s plným vědomím a uváženým souhlasem koná skutek, jehož předmětem je závažná látka. Smrtelný hřích ničí v člověku lásku, zbavuje ho posvěcující milosti a vede k věčné smrti pekla, pokud se neobráť.

Kdo stanovil co je závažná látka?

Je to Bůh (a ne my nebo lidé), kdo stanovuje, která látka je závažná. Bůh to ukazuje zvláště prostřednictvím deseti přikázání a učením Krista, které je opětovně předkládané církví.

Kdy se páchá všední neboli lehký hřích?

Když se jedná o lehkou látku nebo, i když je látka závažná, nicméně chybí plné poznání neboli vědomí nebo uvážený, dobrovolný, plný souhlas. Lehký hřích sice „nechává žít“ člověka ve vztahu k Bohu, oslabuje však lásku, je překážkou duchovního růstu.

Pokud jde o vlastní hříchy, nestačí žádat Boha o odpuštění každý sám za sebe bez svátostné zpovědi?

- Každý z nás může a musí žádat o odpuštění Boha v každé chvíli, zvláště hned po každém smrtelném hřích a před usnutím večer jako i na začátku slavení mše svaté.
- Ale Bůh nám odpouští smrtelné hříchy, když ve zkroušenosti přistupujeme ke svátostné zpovědi, která je chtěná a ustanovená jeho Synem Ježíšem Kristem. Bůh nám ukazuje způsob, skrze který nám on uděluje svoje odpuštění. Jistě, hřích není odpuštěn, jestliže není osobní lítost, ale Bůh spojil samotné odpuštění hříchů s církevní službou nebo alespoň s vůlí, co nejrychleji se na ni obrátit, když by nebyla možnost bezprostředně vykonat svátostnou zpověď.

Jak často se máme zpovídat?

- Každý křesťan po nabytí rozumu má povinnost zpovídat se alespoň jedenkrát za rok.
- Ale dobrý křesťan se nemůže a nesmí spokojit s tímto minimem.
- V případě smrtelného hřích: se musí křesťan vyzpovídat ihned po spáchání smrtelného hřích, aby ihned obdržel Boží odpuštění a zabránil peklu v případě smrti. A musí se vyzpovídat dříve, než přistoupí ke svatému přijímání.
- Individuální úplná zpověď a rozhřešení jsou jediným řádným způsobem, kterým je věřící, který si je vědomý smrtelného hřích, smířen s Bohem a církví.
- V případě lehkých hříchů: pokud jsou jen lehké hříchy, čas, který může uběhnout mezi jednou a druhou zpovědí, závisí na

duchovní citlivosti každého. Někteří svatí se zpovídali i každý den a byli to svatí! Podle návrhu dobrých duchovních otců by bylo pro křesťana, který nemá smrtelné hříchy, dobré zpovídat se alespoň jedenkrát měsíčně, maximálně jedenkrát za dva měsíce, a to se má dít zvláště, když často přistupuje ke svatému přijímání.

Proč a jak moc je vhodná častá zpověď také z lehkých hříchů?

- Je vhodné pokorně a s důvěrou jít ke svátosti pokání, protože taková svátost:
  - zvětšuje milost,
  - posiluje ctnosti,
  - pomáhá mírnit zděděné negativní tendence z důvodu dědičného hříchu a přitížené osobními hříchy,
  - formuje správné svědomí,
  - nabízí dar klidu a pokoje už tou skutečností, že zvětšuje milost.
- Nezapomeňme pak také na důležitost obřadu pokání, který je na začátku eucharistické slavnosti a ve kterém se žádá na Bohu odpuštění vlastních hříchů.

Jak se zpovídat?

- Připravujeme se především na slavení svátosti chvílemi modlitby a dobrým duchovním vedením.
- Konfrontujeme se potom se vzorem a slovy Krista (tzv. zpytování svědomí), dává se přednost četbě výňatku z Písma svatého.
- Ve světle toho, co Bůh pro nás učinil, se uznávají vlastní hříchy a žádáme na Bohu jejich odpuštění a zavazujeme se „změnit život“, především v určité oblasti, dáme si předsevzetí.

- Pak se dostavíme ke knězi (začneme tím, že řekneme, kolik času uběhlo od poslední zpovědi a zakončíme tím, že máme úmysl vyzpovídat se i ze hříchů, na které si nevzpomínáme a na ty z minulosti):

- vyzpovídáme se z vlastních hříchů,
- nasloucháme slovům kněze,
- přijmeme pokání, které je nám uloženo,
- vyjádříme vlastní pokání motivované zvláště láskou k Bohu a recitujeme úkon lítosti (nebo nějakou podobnou formuli);
- přijmeme s vírou rozhřešení: „Uděluji ti rozhřešení ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“

- Děkujeme potom Pánu za obdržený svátostný dar a obnovujeme vlastní závazek obrácení života.

Stačí povšechné vyznání vlastních hříchů?

- Ne, nestačí. Bylo zavrženo jakékoliv užití zpovědi ke povšechnému vyznání (například říci: „Otče, zhřešil jsem, dejte mi rozhřešení...“) nebo vyznání pouze jednoho nebo více hříchů považovaných za významnější.
- Křesťan má povinnost vyznat podle druhu a počtu všechny smrtelné hříchy spáchané po křtu a ještě nevyznané ve zpovědi, kterých si je vědom po pečlivém zpytování.

Zpovídat se ve zpovědnici s mřížkou nebo bez mřížky?

Kodex kanonického práva v té věci předepisuje povinnost, aby byly zpovědnice opatřeny pevnou mřížkou tak, aby věřící, kteří si to přejí, ji mohli svobodně použít (kán. 964, § 2). Tudíž kajčnickovi musí být především zajištěna možnost užít mřížku a

dále musí to být on, kdo si zvolí, zda ji využije nebo ne, a ne zpovědník.

Jak se dělá pečlivé zpytování svědomí?

- Když se necháme osvítit Božím slovem (Biblií). Je to Boží slovo, které:
  - odhaluje hřích,
  - zve k obrácení,
  - vyzývá k dobru,
  - povzbuzuje k jednání v následování Krista;
  - ohlašuje Boží milosrdenství, které smývá hřích člověka Kristovou krví a daruje milost Ducha Svatého, který posvěcuje člověka.
- Zvláště můžeme udělat dobré zpytování svědomí, když projdeme deset přikázání, evangelní blahoslavenství, přikázání církve (podívejte se v této souvislosti na katechezi: Zpytování svědomí).

Je možné se zpovídat během mše svaté?

- Ano, je to možné, ale není to vhodné, protože se nemohou slavit dobře dvě svátosti současně. Lepší je nejdříve se vyzpovídat mimo mši svatou. Slavení zpovědi během mše svaté zavdává překrytí dvou svátostí. Toto překrývání škodí oběma událostem spásy, autentickým zdrojům křesťanského života, které potřebují specifický čas ke slavení.
- Tudíž se doporučuje věřícím, aby přistupovali ke svátosti pokání mimo dobu slavení mše svaté tím, že si vyberou chvíli klidu pro sebe a pro zpovídajícího kněze tak, aby mohli slavit dobře tuto svátost.

Je zpovědník vždy vázaný k tajemství?

Jistě, bez jakékoliv výjimky a pod velmi přísnými tresty. Musí dodržet absolutní tajemství (svátostné zpovědní tajemství) o

hříšcích, které vyznali jeho kajícíci, i za cenu, že by ho to stálo vlastní život.

Mohou všichni katolíci přijmout rozhřešení?

- Nemohou přijmout platně rozhřešení kajícíci, kteří žijí v habituálním tj. trvalém stavu smrtelného hříchu (například rozvedení a znovu sezdaní...), a když nemají záměr změnit svou situaci.
- V každém případě není odpuštěn hřích, když není osobní lítost a předsevzetí už ho nedělat.
- Některé pak obzvláště těžké hříchy trestané exkomunikací mohou být rozhřešeny pouze papežem nebo biskupem nebo kněžími jimi delegovanými.
- V případě bezprostředního nebezpečí smrti kterýkoliv kněz může rozhřešit od každého hříchu nebo exkomunikace.

Jaký je vztah mezi slavením svátostné zpovědi a každodenním životem?

Slavení svátostného obřadu pokání je úzce spojeno s každodenním životem. Tím, že se zpovídáme, tak na sebe bereme závazek před společenstvím a Bohem, že se vracíme a kráčíme v základní křesťanské volbě, že budeme konat všechno to, co Kristus předložil jako cestu k pravému a definitivnímu osvobození člověka, k plnému a radostnému spojení s Bohem a s bratry.

„Dali jste se však omýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha“ (1 Kor 6,11). Tudíž kráčejte do nového života. „Toto je vůle Boží, vaše posvěcení“ (1 Sol 4,3).

NB: Pro prohloubení tématu čtěte následující dokumenty:

- Obřad pokání, 1974
- Jan Pavel II., Reconciliatio et paenitentia, 1985
- Katechismus katolické církve (KKC) č. 1420-1484; 1846-1876;
- Kompendium katechismu katolické církve, č. 296-312, 391-400

Poznámka – Citace z Katechismu katolické církve nebo Kompendia odpovídají v některých případech italskému vydání. Katecheze je zpracována podle předlohy vypracované Mons. Raffaello Martinelli (http://www.sancarlo.pcn.net/argomenti_nuovo/pagina0.html)
Katecheze naleznete: <http://spolotcepia.signaly.cz/>